ΞΕΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ Ζ. ΒΑΛΛΕ

Η ΝΟΣΟΚΟΜΟΣ

ΟΝ Ἀπρίλη τοῦ 1912, τὸ μέλλον τῆς δεσποινίδος Μισελὶν Βαρέϊγ φαινότανε ρόδινο, γεμάτο χαρὲς κι' εὐτυχία. Ἦταν ἡ χαϊδεμένη μοναχοκόρη τοῦ πάμπλουτου τραπεζίτου Ἀρμάνδου Βαρέϊγ, κι' ἡ ζωή της φαινόταν πὼς θὰ ἦταν πάντα στρωμένη μὲ ρόδα, ὅπως τὴν ἀλησμόνητη αὐτὴ ἡμέρα τῶν γάμων της.

"Ολη ἡ ἀριστοκρατία τοῦ Παρισιοῦ γέμισε εἰν ἐκκλησία, γιὰ νὰ θαυμάση καὶ νὰ συγχαρῇ τὴ νύφη καὶ τὸν τριοευτυχισμένο γαμπρό, τὸν ὑπουργὸ τα Λουδοβίκο Ντεζετριδιέρ. Τί ταιριαστὸ ζευγάρι !...

Ἡ νυφούλα, μόλις 18 ἐτῶν, ἦταν χαριτωμένη, μέσα στὰ ὁλόλευκα πέπλα της. Ἡ δροσερὴ ὠμορφιά της ἔλαμπε ἀκόμη περισσότερο ἀπὸ τὴ χαρά, ποὺ ρόδιζε τὸ γλυκό, μελαχροινὸ προσωπάκι της.

Λεπτὸς καὶ μὲ θαυμάσιο παράστημα, ὁ Λουδοβίκος Ντεζετριδιέρ, δὲν εἶχε περάσει ἀκόμη τὰ τριάντα, μποροῦσε ὅμως νὰ τοῦ δώση κανεὶς καὶ ὀχτὼ χρόνια περισσότερα, τόσο ἡ ζωὴ καὶ τὰ ξενύχτια εἶχαν ἐπηρεάσει τὰ χαρακτηριστικά του. Μὲ μιὰ ματιὰ καταλάβαινε κανεὶς πὼς ἦταν ὁ ἄνθρωπος ποὺ ζήτησε ἀπὸ τὴ ζωὴ κάθε ἀπόλαυσι. Κι' ἀλήθεια, κατεστραμένος ἀπὸ τὴν πολυδάπανη ζωή του, βρῆκε σ' αὐτὸ τὸν πλούσιο γάμο τὴ μόνη σανίδα σωτηρίας. Γι' αὐτό, παρ' ὅλες τὶς εὐγενικὲς περιποιήσεις του πρὸς τὴν Μισελίν, θυμότανε τὴν Γκάμπυ, τὴν πολυα γατημένη φιλενάδα του. Εἶχε διακόψει προσωρινὰ μ' αὐτὴν κάθε σχέσι, ὥσπου νὰ τελειώση αὐτὴ ἡ «δουλειά». Καὶ ἡ Γκάμπυ τὸν περίμενε ὑπομονετικὰ νὰ γυρίση πάλι κοντά της.

Ἀλλοίμονο !... Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος κατώρθωσε ν' ἀγατηθῆ ἀπὸ τὸ τρυφερὸ ἐκεῖνο κοριτσάκι, τὴν Μισελίν, μ' ὅλη τὴ θέρμη καὶ τὴν εἰλικρίνεια τῶν 18 της χρόνων !

Ὅσο γιὰ τοὺς γονεῖς της, αὐτοὶ νόμιζαν πὼς ἐξασφάλισαν τὴν εὐτυχία τοῦ παιδιοῦ τους. Τοὺς εἶχαν τυφλώσει οἱ τίτλοι : Ἡ κόρη τους ὑποκόμησσα ! Τὸ μοναδικό τους ὄνειρο ἐκπληρώθηκε ἐκεῖνη τὴ μέρα....

Μὰ ἡ σελήνη τοῦ μέλιτος δὲν κράτησε πολύ. Δὲν πέρασαν οὔτε τρεῖς μῆνες, κι' ὁ ὑποκόμης ἄρχισε νὰ παραμελῆ τὴ νεαρὴ γυναίκα του, γιὰ νὰ ξανάβρη τὴν παλιά του φιλενάδα. Μέσα σ' αὐτὲς τὶς πίκρες της, ἡ Μισελὶν κατάλαβε πὼς θὰ γινότανε μητέρα. Χάρηκε τότε διπλᾶ : Θὰ εἶχε ἕνα παιδί, δικό της, νὰ λατρεύη, κι' ἀσφαλῶς τὸ παιδὶ αὐτὸ θὰ εἶχε τὴ δύναμι νὰ ξαναφέρη κοντά της τὸν ἄστατο σύζυγο....

Καὶ ὅμως, ἡ γέννησις τῆς Ζιλμπέρτας δὲν τὸ κατώρθωσε αὐτὸ τὸ θαῦμα.

Τί ταιριαστὸ ζευγάρι !...

Περήφανη, ὡστόσο, ἡ Μισελίν, δὲν καταδέχτηκε οὔτε στὸν ἄνδρα της νὰ παραπονεθῆ, μὰ οὔτε στοὺς γονεῖς της νὰ φανερώση τὴν ἐγκατάλειψή της. Κλείστηκε μέσα στὸν πόνο της κι' ἀφιερώθηκε ὁλόκληρη στὴν κορούλα της.

Ἄξαφνα ὅμως μιὰ ἀνώνυμη ἐπιστολὴ τὰ φανέρωσε ὅλα στὸ γέρο-Βαρέϊγ. Τότε ἡ Μισελὶν ἀναγκάστηκε νὰ μιλήση. Ἀγανακτισμένος ὁ γέρο-τραπεζίτης, ποὺ πέρασε ὁλόκληρη τὴ ζωή του στὴν ἐργασία καὶ στὸ καθῆκον, πῆγε καὶ βρῆκε τὸν γαμπρό του στὴ Λέσχη. Δὲν τοῦ ἔκρυψε τὴν τρομερὴ ἐντύπωσι, ποὺ τοῦ προξενοῦσε ἡ διαγωγή του, κι' ἐπιτέλους τοῦ εἶπε :

—"Αν πῆγες, ἀγαπητέ μου, τὴν κόρη μου μονάχα γιὰ τὴν προῖκα της, ἔκανες πολὺ κακὸ λογαριασμό !... Εὐτυχῶς, τὰ πρόβλεψα ὅλα, κι' ἀπὸ σήμερα σοῦ κόβω τὰ εἰσοδήματα !...

Ὁ ὑποκόμης ἀνασήρωσε τοὺς ὤμους του, χωρὶς κἂν ν' ἀπαντήση, παράτησε σύξυλο τὸν πεθερό του καὶ πῆγε νὰ ἐξακολουθήση τὸ πόκερ μὲ τοὺς φίλους του.

—Καταλαβαίνεις, κόρη μου, ἔλεγε σχεδὸν κλαίγοντας τὴν ἄλλη μέρα ὁ γέρο-Βαρέϊγ στὴ Μισελίν, ὅτι μιὰ ἐξήγησις ἦταν ἀπαραίτητη. Ἀφοῦ δὲν ἔννοεῖς νὰ ζητήσης διαζύγιο, ἔκανα τοὐλάχιστον ὅ,τι ἔπρεπε γιὰ τὰ συμφέροντά σου καὶ γιὰ τὰ συμφέροντα τῆς κόρης σου. Δὲν θ' ἀφήσουμε αὐτὸν τὸν κύριο νὰ σᾶς καταστρέψη... Κι' ἐγὼ ὁ καϋμένος, ποὺ νόμιζα πὼς ἐξασφάλιζα τὴν εὐτυχία σου μ' αὐτὸν τὸ γάμο !... Θάρρος, παιδί μου, καταλαβαίνω τὸν πόνο σου...

Δυὸ χρόνια καὶ τρεῖς μῆνες εἶχαν περάσει ἀπὸ τὴν ἡμέρα τῶν γάμων τῆς Μισελίν. Κι' ἀπὸ τότε ποὺ ἀποπῆρε ὁ πεθερός του στὴ Λέσχη τὸν ὑποκόμητα, οὔτε τὸν ξαναεῖδε πειὰ κανείς.

Λίγον καιρὸ κατόπιν, ὁ γέρο-τραπεζίτης, χοντρὸς καὶ αἱματώδης ὅπως ἦταν, πέθανε ξαφνικὰ ἀπὸ συγκοπή. Κι' ὕστερα ἀπὸ λίγο τὸν ἀκολούθησε καὶ ἡ γυναῖκα του στὸν τάφο.

Ἡ Μισελίν, συντριμμένη ἀπ' αὐτὰ τὰ χτυπήματα, ἀδυνάτισε ὑπερβολικὰ κ' ἀναγκάστηκε, σύμφωνα μὲ τὶς συμβουλὲς τῶν γιατρῶν, νὰ ἐμπιστευθῆ τὴν κορούλα της στὴν Ὀνορίνα, τὴν γερὴ χωριάτισσα, ποὺ θήλασε καὶ μεγάλωσε καὶ τὴν ἴδια. Ὁ καθαρὸς ἀέρας τοῦ χωριοῦ θὰ ὠφελοῦσε τὴ μικρούλα κι' ἡ Μισελίν, πιὸ ἥσυχη, θ' ἀναλάβαινε εὐκολώτερα τὶς δυνάμεις της.

Τὴν ἴδια ἐποχὴ ἄρχισε κι' ὁ μεγάλος πόλεμος, ὁ πόλεμος τῆς φρίκης καὶ τῶν μεγάλων ἡρωϊσμῶν.

Ἀμέσως, ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τοῦ πολέμου, ἡ Μισελὶν ντράτηκε νὰ μένη στὴν ἀπόλυτη ἀδράνειά της, τὴ στιγμὴ ποὺ ἡ πατρίδα τὴς εἶχε ἀνάγκη ἀπὸ τὴν ἀφοσίωσι ὅλων τῶν παιδιῶν της. Σκέφτηκε πὼς ἡ θέσις της ἦταν στὸ προσκέφαλο τῶν πληγωμένων καὶ καθὼς εἶχε σχεδὸν ἀναλάβει ὁλότελα, ἔτρεξε στὸ χωριὸ τῆς Ὀνορίνας, φίλησε τὴν κορούλα της, ἄφησε ἀρκετὰ χρήματα στὶς ἀγαθὲς χωριάτισσες καὶ μετὰ τρεῖς μέρες φορεῦσε τὴ στολὴ τῆς νοσοκόμου. Μόνη της ζήτησε νὰ τὴν στείλουν στὸ μέτωπο.

Ἐκεῖ λησμόνησε τὶς δικές της πίκρες καὶ κατάλαβε πὼς δὲν εἶχε τίποτε σχεδὸν ὑποφέρει, μπρὸς σ' ἐκεῖνες τῶν ἡρώων ἐκείνων, ποὺ πέθαιναν γιὰ μιὰ ἰδέα, χωρὶς κανένα παράπονο... Διήλευε ἀκούραστα, προσταθῶντας ν' ἀνακουφίση τὸν πόνο τῶν πληγωμένων, τῶν ἀκρωτηριασμένων, τῶν ἀρρώστων παιδιῶν, ποὺ ξεψυχοῦσαν στὰ χέρια της μὲ τὴ λέξι «μητέρα» στὰ κάτωχρα χείλη τους.

Κατὰ τὸν Μάρτιο τοῦ 1918 ἡ Μισελὶν βρισκότανε σ' ἕνα φορητὸ νοσοκομεῖο, κοντὰ στὸ Σατὼ-Τιερρύ.

Ἕνα βράδυ τὴν κάλεσε ὁ ἀρχίατρος, ποὺ διηύθυνε τὸ νοσοκομεῖο αὐτό, κι' ἐνῶ ἔβγαζε μιὰ σφαίρα μέσα ἀπὸ τὸ μπράτσο ἑνὸς Ζουάβου, τῆς ψιθύρισε :

—Ἀγαπητή μου κόρη, μᾶς ἔφεραν αὐτὴ τὴ στιγμὴ ἕναν ὑπολοχαγό, πολὺ βαρειὰ πληγωμένο. Τὸν εἶδα, μὰ δὲν μπορῶ νὰ τοῦ κάνω τίποτε... Γι' αὐτὸ νομίζω, τὸ μόνο ποὺ μᾶς ἀπομένει, εἶνε νὰ τοῦ παρασταθῆτε σεῖς σὰν τελευταῖες του στιγμές. Ἴσως μπορέσετε ἔτσι νὰ λιγοστέψετε τοὺς πόνους του, μὲ τὴν καλωσύνη σας... Πεθαίνει ἀπὸ ἐσωτερικὴ αἱμορραγία... Παραμιλεῖ..

—Πηγαίνω !... ἀποκρίθηκε ἡ Μισελίν.

Βρῆκε τὸν πληγωμένο πάνω στὸ φορεῖο, τὸ ὁποῖο εἶχαν ἀκουμπήσει σ' ἕνα κρεββάτι.

Μόλις ὅμως πλησίασε τὸν πληγωμένο ἀξιωματικό, ἔνοιωσε τὴν καρδιά της νὰ χτυπάη δυνατὰ καὶ μὲ μεγάλο κόπο συγκράτησε μιὰ κραυγή, ποὺ θὰ τὴν πρόδινε. Ἐκεῖνος, ὁ δοξασμένος ἐτοιμοθάνατος, ἦταν ὁ Λουδοβίκος Ντεζετριδιέρ, ὁ πατέρας τῆς μικρῆς Ζιλμπέρτας, ὁ ἄστατος σύζυγος, ποὺ τοῦ εἶχε δώσει τὴν καρδιά της καὶ τὴν μοναδικὴ ἀγάπη τῆς χαμένης ζωῆς της, κι' αὐτὸς τὰ ποδοπάτησε ὅλα, μὲ τὸν κυνικώτερο τρόπο... Ἡ πληγὲς καὶ τὰ παράσημά του ἔδειχναν πὼς εἶχε ἐκτελέσει ἡρωϊκὰ τὸ καθῆκον του πρὸς τὴν πατρίδα.

Ἡ Μισελὶν ἐκείνη τὴν ὥρα ξέχασε ὁλότελα τὴν ταπείνωσι, τὴν περιφρόνησι, κι' ἕνας ἀπέραντος οἶκτος πλημμύρισε τὴν εὐγενικὴ καρδιά της. Ὁ Λουδοβίκος, μέσα στὸν πυρετὸ τῆς ἀγωνίας του, κύτταζε κατάματα τὴν Μισελίνα, μὲ τ' ἀπλανῆ καὶ μισόβυστα μάτια του, παραμιλῶντας. Δὲν τὴν ἀναγνώρισε. Ἐκείνη κάθησε πλάϊ του, πῆρε σιὰ χέρια της τὰ ξερά, φλογισμένα του χέρια, καὶ σιγὰ-σιγὰ κατώρθωσε νὰ τὸν ἀποκοιμήση.

Μὰ ἡ καρδιά της πλημμύρισε ἀπὸ πικρία, ὅταν τὸν ἄκουσε σὲ λίγο νὰ ψιθυρίζη τὸ ὄνομα τῆς γυναίκας ποὺ ἀγαποῦσε, τῆς ἄλλης ἐκείνης, ποὺ τὸν πῆρε ἀπὸ κοντά της. Τὰ δάκρυα κυλοῦσαν ποτάμι ἀπὸ τὰ μάτια της.

—Ἐσύ 'σαι, Γκάμπυ ;... ἄκουσε νὰ λέη ἡ σβυσμένη φωνὴ τοῦ πληγωμένου. Ἐσύ 'σαι ;...

Σταμάτησε κι' ὕστερα συνέχισε :

—Πόσο θὰ ἤθελα νὰ ἦταν ἡ Μισελίνα κοντά μου... Μονάχα ἡ Μισελίνα !...

Ὁ ἐτοιμοθάνατος στέναξε βαθειά. Ἡ φωνή του τώρα μόλις ἀκουγότανε :

—Νοιώθω τὸ θάνατο ποὺ ἔρχεται... Μὴ μὲ διακόπτεις, γιὰ νὰ μπορέσω νὰ σοῦ πῶ. Ὑποσχέσου μου ὅτι θὰ κάνης ὅ,τι κι' ἂν σοῦ ζητήσω...

—Τὸ ὑπόσχομαι !... ψιθύρισε ἡ Μισελίν.

Τότε ὁ Λουδοβίκος Ντεζετριδιέρ συγκέντρωσε ὅση δύναμι τοῦ ἀπόμενε καὶ εἶπε, μέσα σ' ἕνα στερνὸ ρόγχο :

—Θὰ πᾶς νὰ βρῆς τὴ Μισελίνα... καὶ θὰ τῆς πῆς : «Ὁ ἄνδρας σου ἦταν κακὸς σύζυγος, κακὸς πατέρας, πέθανε ὅμως σὰν παλληκάρι γιὰ τὴν πατρίδα... Συχώρεσέ τον γιὰ τὰ σφάλματά του. Ἐξαγνίστηκε χάρις στὴν εἰλικρινῆ του μετάνοια κι' ἡ τελευταία του σκέψη ἤτανε γιὰ σένα καὶ γιὰ τὴν κορούλα του... Συχώρεσέ τον...». Ὀρκίσου μου πὼς θὰ τὴν φιλήσης γιὰ μένα...

—Τ' ὀρκίζομαι !... ψιθύρισε ἡ δυστυχισμένη Μισελίνα, μισολιπόθυμη.

Ἕνα χαμόγελο φώτισε γιὰ μιὰ στιγμὴ τὸ πρόσωπο τοῦ ἐτοιμοθάνατου. Τὰ μάτια του πῆραν τὴ νεκρική

—Τ' ὀρκίζομαι ! ψιθύρισε ἡ δυστυχισμένη Μισελίνα.

ΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΚΑΙ ΑΣΤΕΙΑ

Ὁ Χιώτης φαντάρος καὶ ἡ...Λουκία του! Τὸ τραγοῦδι τοῦ καπετὰν Λάμπρου. Τὸ ρημαγμένο Καραγάτς κ' ἡ Ἑλληνὶς γρηοῦλα ποὺ νοσταλγεῖ Ἑλλάδα. Στὴ μάχη τοῦ Σκρᾶ. Ἕνας γενναῖος Ἕλλην πολεμιστής. Πῶς πέθανε ὁ ὑπολοχαγὸς Κόνταρης. Ἕνα σημείωμα γραμμένο μὲ αἷμα!... Ὁ στρατηγὸς Ἰωάννου καὶ ἡ Βουλγαρικὲς ὀβίδες. Ἡ γενναιότης καὶ ὁ κίνδυνος τοῦ θανάτου, κτλ.

ΝΑΣ χωριάτης ἀπ' τὴ Χίο, Ζαννῆς ὀνομαζόμενος, μόλις κατετάχθη ὡς κληρωτὸς στὸ στρατό, τὸ ἴδιο ἀκριβῶς βράδυ ἔχασε τὴν καραβάνα του.

Ἔτρεξε λοιπὸν στὸ λοχία του καὶ ἔκαμε ἔτσι τὴν ἀναφορά του :

—Κύριε Λουκία... μοῦκλεψαν τὴν....παραμάνα μου !...

* * *

Στὶς Σπέτσαις, ἐπὶ Τουρκοκρατίας, ζοῦσε ὁ κατόπιν, κατὰ τὸν Ἀγῶνα, ἀναδειχθεὶς ὡς γενναῖος ἀγωνιστής, Καπετὰν Νικόλαος Λάμπρου.

Μιὰ φορά, ὁ Λάμπρου αὐτός, πρὶν ἐκραγῆ ἡ Ἐπανάστασις, φιλοξενήθηκε στὸ Νέοκαστρο στὸ σαράγι τοῦ ἐκεῖ Τούρκου τοπάρχου. Σὰν τελείωσε τὸ γεῦμα, ὁ τοπάρχης ἀγᾶς τὸν παρακάλεσε νὰ πῆ ἕνα τραγοῦδι. Ὁ Λάμπρου ζήτησε ἕνα μπουζοῦκι καὶ τραγούδησε, ἤσυχα καὶ ἄφοβα, σὰν νὰ μὴν εἶχε μπροστά του Τούρκους, τὸ πατριωτικὸ τραγοῦδι τῆς ἐποχῆς, τοῦ Ζαχαριᾶ, ποὺ τὸ τραγουδοῦσαν ὅλοι οἱ Ἕλληνες :

Διψοῦν οἱ κάμποι γιὰ νερὸ διψάει κι' ὁ δόλιος Ζαχαριᾶς
καὶ τὰ βουνὰ γιὰ χιόνια, γιὰ Τούρκικα κεφάλια !...

Ὁ ἀγᾶς, ποὺ ἤξερε καὶ τὰ Ἑλληνικά, σὰν τὸ ἄκουσε αὐτό, ἔμεινε μ' ἀνοιχτὸ τὸ στόμα.

—Τί εἶνε αὐτὰ ποὺ λές, ὀρὲ Νικόλα ; φώναξε στὸν Καπετὰν Λάμπρου.

Κι' ὁ Νικόλας Λάμπρου, ἥσυχος πάντοτε, σὰν νὰ μὴ συνέβη τίποτε, γύρισε καὶ τοῦ εἶπε ἀτάραχα καὶ χαμογελῶντας :

—Μὴ σοῦ κακοφαίνεται, ἀγᾶ μου ! Δὲν τὸ λέω ἐγώ... Τὸ τραγοῦδι τὸ λέει !...

Τότε ὁ ἀγαθὸς οἰκοδεσπότης τοῦ ἀποκρίθηκε μὲ καλωσύνη :

—Δὲν πειράζει, Νικόλα... Ἀφοῦ εἶνε ἔτσι, πές το, ἐλεύθερα !...

* * *

Τὸ Καραγάτς, τὸ ἐπίνειον τῆς Ἀδριανουπόλεως, ὡς εἶνε γνωστόν, κατόπιν ἰδιαιτέρας συμφωνίας Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας, ἔμεινε στὴν Τουρκία.

Οἱ κάτοικοί του ὅμως, οἱ ὁποῖοι ἦσαν ὅλοι Ἕλληνες, τὸ ἐγκατέλειψαν τότε καὶ ἔφυγαν καὶ χτίσανε τὴ σημερινὴ Ὀρεστειάδα, ἀπὸ τὴν ὁποία βλέπουν μακρὰ τὴν Ἀδριανούπολι.

Ψυχὴ πλέον δὲν κατοικεῖ στὸ Καραγάτς, μὲ τὰ μεγάλα δένδρα καὶ τὰ σπίτια του τ' ἀρχοντικά. Ὅσοι περνοῦνε ἀπὸ ἐκεῖ μὲ τὸ τραῖνο, δὲν βλέπουν παρὰ ρημάδια καὶ χορταριασμένους δρόμους. Καὶ τὰ σπίτια, ἐγκαταλελειμμένα καθὼς εἶνε καὶ ἀκατοίκητα, ἄρχισαν νὰ πέφτουν. Ἡ νέκρα βασιλεύει στὴν εὔθυμη ἄλλοτε, εὐτυχῆ καὶ ζωηρὴ κωμόπολι.

Κι' ὅμως, ὅταν περνάει ἀπὸ ἐκεῖ τὸ Ἑλληνικὸ τραῖνο γιὰ τὰ Δίκαια, τὸ ἀκροτελευταῖο αὐτὸ ὅριο τοῦ Ἑλληνικοῦ κράτους, ὅπου συμπίπτουν τὰ σύνορα Ἑλλάδος, Βουλγαρίας καὶ Τουρκίας, οἱ ἐπιβάτες βλέπουν μιὰ γρηοῦλα σκυφτή, ἀχρή, σωστὸ φάντασμα τῆς ἐρημιᾶς, νὰ βγαίνη ἀπὸ τὸ βουβὸ καὶ χορταριασμένο Καραγάτς καὶ μὲ μιὰ ὀμπρέλλα στὸ χέρι, νὰ κυττάζη τὸ τραῖνο ποὺ περνάει, κλαίγοντας.

Καὶ τότε οἱ ὑπάλληλοι τοῦ τραίνου ἐξηγοῦν, σ' ὅσους ρωτᾶνε :

—Τί περίεργη γρηὰ εἶνε αὐτὴ καὶ τί θέλει ἐδωπέρα ;

—Εἶνε Ρωμηά. Ἡ μόνη Ρωμηὰ τοῦ Καραγάτς. Ἔχει Βούλγαρο γαμπρὸ κι' ἔμεινε ἐδῶ. Μὰ ὅλο πονάει καὶ καίγεται γιὰ νὰ ἰδῆ καὶ νὰ ἀκούση Ἕλληνας. Κι' ἔτσι βγαίνει συχνὰ κοντὰ στὶς γραμιὲς τοῦ τραίνου, γιὰ νὰ ἰδῆ Ρωμηοὺς καὶ ν' ἀκούση τὴ γλῶσσα τὴν Ἑλληνική, ἀπὸ τοὺς ὑπαλλήλους τοῦ σιδηροδρόμου....

Καϊμένη γρηούλα !....

* * *

Κατὰ τὴ μάχη τοῦ Σκρᾶ ἕνας γενναῖος ὑπολοχαγός, ἀπὸ τοὺς Παξούς, ὁ Ἐμμ. Κόνταρης, ἔδειξε ἀπαράμιλλη ἀνδρεία κι' ἐτραυματίσθη θανασίμως.

Ὅταν τελείωσε ἡ μάχη, ὁ Κόνταρης χαροπάλευε. Αἰσθανθεὶς δὲ ὅτι θὰ πεθάνη, ζήτησε λίγο χαρτὶ καὶ μελάνι, γιὰ νὰ γράψη τὶς τελευταῖες του θελήσεις. Καὶ χαρτὶ μὲν βρῆκαν μερικοὶ στρατιῶτες, ψάξαντες τὰ σακκίδιά τους, μελάνι ὅμως ἢ μολυβδοκόνδυλο κανεὶς δὲν εἶχε ἀπὸ τοὺς παρόντας κι' οὔτε ἦτο δυνατὸν νὰ βρεθῆ ἐκεῖ ἀπάνω, στὴν ἐρημιὰ καὶ στὰ βουνά.

Τότε ὁ Κόνταρης πῆρε ἕνα ξυλάκι, καὶ βάφοντάς το στὸ αἷμα τῶν πληγῶν του, ἔγραψε ἕνα σημείωμα στὸν διοικητὴ τοῦ συντάγματός του —ἦταν τοῦ 6ου συντάγματος τῆς Μεραρχίας Ἀρχιπελάγους—παρακαλῶντας τον νὰ φροντίση γιὰ τὴν οἰκογένειά του.

Κι' ὅταν τελείωσε τὸ αἱμοσταγὲς αὐτὸ σημειωμά του, ὁ γενναῖος πολεμιστὴς ξεψύχησε !...

* * *

Λίγο πρὸ τῆς ἐπιθέσεως τοῦ Σκρᾶ, στὰ 1918, ὁ γνωστὸς γιὰ τὴ γενναιότητά του στρατηγὸς Ἰωάννου, ὁ ὁποῖος ἦταν ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ἐκεῖ Μεραρχίας Ἀρχιπελάγους, ἐπιθεώρησε ὅλα τὰ τάγματα καὶ ὅταν ἔφτασε, μαζὺ μ' ἕναν ἄλλο ἀξιωματικό, στὸ «Ἀδσνσέ», ὅπου βρίσκονταν τὰ χαρακώματα τοῦ 11ου λόχου, ἄρχισαν νὰ κατοπτεύουν μὲ τὰ τηλεσκόπια τὰς θέσεις τοῦ ἐχθροῦ καὶ νὰ δίδουν ὁδηγίες καὶ διαταγὲς στὸν διοικητὴ τοῦ λόχου. Ἀλλά, ἀφοσιωμένοι καθὼς ἦσαν στὸ ἔργο τῆς κατοπτεύσεως, εἶχαν βγῆ ἔξω ἀπὸ τὰ χαρακώματα καὶ ὑπῆρχε φόβος νὰ δεχθοῦν κανένα βόλι ἢ καὶ ὀβίδα ἐχθρική.

—Εἶνε ἐπικίνδυνο αὐτὸ ποὺ κάνετε, τοὺς εἶπε τότε ὁ ἀνθυπολοχαγὸς κ. Ν. Βασιλάκης. Πρέπει νὰ μείνετε μέσα στὸ χαράκωμα.

—Γιατί ; τὸν ρώτησε ὁ Ἰωάννου.

—Γιὰ νὰ μὴ σᾶς χτυπήσουνε.

—Ὥστε θὰ φοβόσουν ἕνα τέτοιο πρᾶγμα ἐσύ, ἂν ἤσουν στρατηγός ; ρώτησε ὁ Ἰωάννου.

—Βεβαίως, καὶ θὰ προφυλατιόμουνα, ἀπάντησε ὁ Βασιλάκης.

—Τότε.... στάσου ἐδῶ κοντὰ ὄρθιος, γιὰ νὰ μάθης νὰ μὴ φοβᾶσαι !... τὸν διέταξε ὁ Ἰωάννου.

Δὲν πρόφτασε ὅμως νὰ τελειώση τὴ διαταγή, καὶ ἄρχισαν νὰ πέφτουν βροχὴ γύρω τους ἡ ὀβίδες.

—Δὲν ἔχει ἄδικο ὁ Βασιλάκης, στρατηγέ, εἶπε τότε στὸν Ἰωάννου ὁ στρατηγὸς ποὺ τὸν συνώδευε. Ψηλοί, καθώς εἴμαστε κι' οἱ δυό, μοιάζουμε σὰν μιναρέδες ἐδῶ ἀπάνω καὶ θὰ μᾶς σκοτώσουν !

Κι' ἀμέσως χώθηκαν στὰ χαρακώματα, φρονίμως ποιοῦντες...

* * *

Ὁ μακαρίτης ὁ Ματσούκας δὲν χώνευε τοὺς πλουσίους, ποὺ ἦσαν τσιγκούνηδες καὶ δὲν τὸν βοηθοῦσαν στὸ φιλάνθρωπο καὶ πατριωτικὸ ἔργο του.

Γι' αὐτό, ὅταν τὸν καλοῦσαν οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ στὸ σπίτι τους, καὶ τὸν καλοῦσαν μόνο γιὰ νὰ ἐπιδειχθοῦν, δὲν πήγαινε ποτέ.

Μιὰ φορά, στὸν ἀποκλεισμό, ἕνας ἀπὸ αὐτοὺς παραθέριζε στὰ Μέθανα καὶ σὰν πλούσιος ποὺ ἦταν, εἶχε ἀπ' ὅλα.

Ἐκεῖ ξέπεσε ἕνα βράδυ, πεινασμένος καὶ «διαβατάρης», ὅπως ἔλεγε, καὶ ὁ μακαρίτης ὁ Ματσούκας. Σὰν τὸν εἶδε, τυχαίως, ὁ πλούσιος, τὸν κάλεσε στὸ δεῖπνο του, ποὺ εἶχε καὶ ἄλλους προσκεκλημένους.

Ὁ Ματσούκας, παραδόξως, δέχτηκε. Ἀλλὰ ὅταν φάγανε καὶ διασκεδάσανε ἀρκετά, σηκώθηκε νὰ φύγη. Θελήσανε νὰ τὸν κρατήσουν, φυσικά, ἀλλὰ στάθηκε ἀδύνατον.

—Καλά, Σπῦρο, τοῦ εἶπε ὁ ἀμφιτρύων του. Ἀφοῦ θέλεις, φύγε. Ἴσως νὰ εἶσαι ἀδιάθετος καὶ κουρασμένος. Ἀλλὰ πότε θὰ ξανάρθης ;

—Νὰ σᾶς πῶ μιὰ ἱστορία, τοὺς εἶπε τότε ὁ Ματσούκας, στέκοντας στὴν πόρτα. Μιὰ φορά, στὴν παλιὰ ἐποχή, ἦταν, καθὼς θὰ ξέρετε ἢ καθὼς δὲν θὰ ξέρετε, ἕνας ποιητής, ποὺ λεγόταν Φιλόξενος. Μιὰ φορὰ ὁ Φιλόξενος αὐτὸς ἐπῆγε στὴν Ἔφεσσο καὶ μόλις βγῆκε ἔξω στὴν πόλι, πῆγε στὴν ἀγορά, γιὰ ν' ἀγοράση ψάρια. Ἐκεῖ ἔμαθε, μὲ μεγάλη λύπη του, ὅτι ψάρια δὲν ὑπῆρχαν πειά, γιατί τ' ἀγόρασε ἕνας πλούσιος, ποὺ τελοῦσε τὴν ἴδια βραδυὰ τοὺς γάμους του. Σὰν τ' ἄκουσε ὁ Φιλόξενος αὐτό, τραβάει μιὰ καὶ δυὸ ἀπρόσκλητος καὶ πάει στὸ σπίτι τοῦ πλουσίου. Ἐκεῖ, ἀφοῦ ἔφαγε καλὰ κι' ἀπήγγειλε ἐπιθαλάμια, σηκώθηκε νὰ φύγη. Τότε ὁ ἀμφιτρύων τοῦ εἶπε :

»—Θὰ ἔρθης καὶ αὔριο, Φιλόξενε ;

»—Ἂν δὲν ἔχει ψάρια στὴν ἀγορά, θὰ ἔρθω, ἀπάντησε ἐκεῖνος.

Στὸ σημεῖο αὐτὸ ὁ Ματσούκας τελείωσε τὴν ἱστορία του καὶ στάθηκε λίγο, γιὰ νὰ ἰδῆ τί ἐντύπωσι ἔκανε. Μὰ ὅταν εἶδε ὅτι δὲν ἔκανε καμμὰ ἐντύπωσι, γιατί ἴσως δὲν τὸν ἐννόησαν, εἶπε φεύγοντας :

—Ἔτσι κι' ἐγώ ! Θὰ ξανάρθω, ὅταν δὲν θὰ ἔχη...τρόφιμα στὰ Μέθανα !...

γναλάδα καὶ ξεψύχησε μ' ἕνα στεναγμό, ψιθυρίζοντας :

—Εὐχαριστῶ !...

—Λοιπόν, ἀγαπητὴ κυρία, φώναξε ὁ ἀρχίατρος, πλησιάζοντας σὲ λίγο, κατωρθώσατε νὰ τὸν ἡσυχάσετε λιγάκι, τὸν δυστυχισμένο ;

—Ἀλλοίμονο, κύριε ἀρχίατρε, ὁ θάνατος τὸν ἀπήλλαξε ἀπὸ τοὺς πόνους του !... τραύλισε ἡ Μισελίν.

Ὁ γέρο - ἀξιωματικὸς τὴν κύτταξε κατάματα, καὶ βλέποντας τὸ πρόσωπό της μουσκεμμένο στὰ δάκρυα, ψιθύρισε, καθὼς ἔφευγε :

—Θησαυρὸς καλωσύνης αὐτὴ ἡ νέα ! Ὑποφέρει πολὺ μὲ τὴ φρικτή της ἐργασία. Καὶ τοῦ ἀνδρός της τὰ μάτια νάκλεινε, δὲν θἄχυνε περισσότερα δάκρυα !...

Ζ. ΒΑΛΛΕ